

veldwaarnemingen CLXVI

Verzameld door Henk J. Lichtenbeld

Inzenders van waarnemingen worden verzocht hun gegevens zo spoedig mogelijk na waarneming, liefst tweemaandelijks, in te zenden.

Waarnemingen van zeldzame soorten, zie daarvoor de lijst van de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (Het Vogeljaar 25 (1) : 13) en bijzondere waarnemingen, gaarne met uitgebreide omschrijving en zo mogelijk met foto's.

Bij alle waarnemingen naast de plaats van waarneming ook de gemeente vermelden.

Ijsduiker. 30-12-90 1 ex. vliegend boven zee ten noorden van Nieuw-Haamstede (W.A.R. Claes).

Parelduiker. 31-12-90 1 ex. Zuidpier, IJmuiden (J. Jansen, P. Palmen); 30-1-91 1 ex. in 1ste winterkleed, Brouwersdam (H. Gaasbeek).

Fuut. 1-12-90 140 ex. haven Braakman, Terneuzen (M.A. Capello, A. Wieland).

Blauwe Reiger. 9-12-90 34 ex. haven, Stavoren (E.W.F. Brandenburg); 25-12-90 65 ex. bij elkaar, Hindeloopen (P.J. de Boer).

Grote Zilverreiger. 1-1-91 1 ex. in sloot langs spoorbaan Den Haag - Zoetermeer, 9-1 in zelfde omg. gezien (L.J.M. Reynders); 4-2-91 1 ex. richting oost, over Zoetermeer (W. van der Salm).

Roerdomp. 26-12-90 1 ex. Lauwersmeer (fam. Carrière).

Ooievaar. 3-11-90 1 ex. Kruiningen (C. & W. Capello); 6-1-91 1 ex. in weiland bij fort 'Kraaiennest', Maarsse (C. Augustinus).

Lepelaar. 8-1-91 1 ex. bij Stellendam (H. Gaasbeek).
Toppereend. 27-12-90 4000 ex. op zee tegenover Kornwerderzand (E.W.F. Brandenburg); 14-2-91 ca. 1500 ex. Zuidpier, IJmuiden (J.H. Beijer).

Ijseend. 31-12-90 13 ex. Zuidpier, IJmuiden (J. Jansen, P. Palmen); 17-1-91 5 ex. aldaar (J.H. Beijer); 21-1-91 2 ex. Nieuw Robbengat, Lauwersmeer (echtp. H. Stel); 24-1-91 10 ex. Zuidpier, IJmuiden

(J.H. Beijer); 30-1-91 11 ex. Brouwersdam (H. Gaasbeek); 8-2-91 1 ex. Zuidpier, IJmuiden (P. Tak, P. de Droog).

Grote Zeeëend. 2-12-90 juv. ♂ Zuidpier, IJmuiden, 16-12-90 ♂ 't Bovenwater, O. Flev. (R. Stolk); 8-2-91 3 ex. Zuidpier, IJmuiden (P. Tak, P. de Droog).

Koningseider. 26-1-91 2 ad. ♂♂ Zuiderhoofd, Harlingen (E.W.F. Brandenburg); 10-2-91 ♂ in prachtkleed, Nieuwe Waterweg, Hoek van Holland (F. Dunnebier, C.J. Amsterdam); 16-2-91 idem aldaar, zie foto (Mike Weston).

Nonnetje. 30-12-90 ♀ Maas bij Ooijen L. Zeer zeldzaam in Limburg. (J. Jansen, P. Palmen).

Dwerggans. 2-12-90 onv. ex. met blauwe halsring met witte cijfers 13, Lovenpolder, Hoek, Terneuzen, 23-12-90 onv. ex., ongeringd, kreek, Braakman, Terneuzen (M.A. Capello, J. Poortvliet).

Rietgans. 16-1-91 8 ex. r. noord, Zuidpier, IJmuiden (P. Tak).

Kleine Rietgans. 3-11-90 9 ex. slaappleats, Saeftinghe, Hulst (M.A. Capello, H. Castelijns, A. Bourgonje); 8-11-90 12 ex. overtr. Terneuzen (M.A. & C. Capello); 9-12-90 12 ex. eendenkooi Piaam, ca. 1000 ex. langs weg Koudum-Balk (E.W.F. Brandenburg).

Sneeuwgans. 3-11-90 1 ex. witte fase, Saeftinghe, Hulst (M.A. Capello, H. Castelijns, A. Bourgonje); 29-12-90 1 ex. in weiland achter Miedum bij Leeuwarden (P. Ferwerda).

Ross' Gans. 23-2-91 1 ex. Weversinlaag, Schouwen-Duiveland, zie foto (Mike Weston).

Brandgans. 30-11-90 ca. 2000 ex. Anjum Kolken, Anjum, ca. 8000 ex. onder Ezumazijl, ca. 1600 ex. Bantpolder, tussen Anjum en Lauwersoog, 9-12-90 ca. 50 ex. dorp Piaam, ca. 40 ex. eendenkooi Piaam, ca. 80 ex. in weilanden langs Nieuwe weg Balk-Koudum. Hieronder 1 ex. erg wit met zwarte



Koningseider, Nieuwe Waterweg, Hoek van Holland, 16 februari 1991.

Foto: Mike Weston



Ross' Gans, Weversinlaag, Schouwen-Duiveland, 23 februari 1991.

Foto: Mike Weston.

vlekken inplaats van donker en grijs op rug en flanken. Sprong er echt uit (wit) (E.W.F. Brandenburg).
Canadese Gans. 24-12-90 42 ex. Rijn bij Lobith (J. Jansen, P. Palmen).

Roodhalsgans. 16-12-90 1 ex. te midden van 12 Brandganzen en 100-en Kolganzen langs Hollandsch Diep bij Tonnekreek, Willemstad (A. Nouwen); 30-11-90 2 ex. tussen ca. 8000 Brandganzen, Ezonbuorren onder Ezumazijl bij Anjum (E.W.F. Brandenburg).

Wilde Zwaan. 8-12-90 5 ex. Hauk, Opsterland, 5 ex. Eernewoude (P.J. de Boer); 16-12-90 4 ex. kmp. 20, Oostvaardersdijk, Z. Flev. (P. Tak, T. van Dijk); 26-1-91 213 ex. Oostvaardersplassen, Z. Flev. (P. Tak, T. van Dijk, J. van Blanken e.a.); 20-2-91 158 ex. langs Trekweg, Z. Flev. (H.G. Holtman, H.J. Lichtenbeld).

Ruigpootbulzerd. 16-12-90 3 ex. Praamweg, Z. Flev. (R. Stolk); 19-12-90 1 ex. Maas bij Ooijen; 13-1-91 2 ex. Ooijen, Broekhuizen L. (J. Jansen).

Zeearend. 11-11-90 1 ex. Oostvaardersplassen, Z. Flev. (J. Groen); 1-12-90 1 ex. aldaar (H.J. & H.S. Lichtenbeld); 16-12-90 1 ex. Praamweg, Z. Flev. (R. Stolk); 26-1-91 op 2 plaatsen 1 ex., dus verm. 2 ex. aanwezig, Oostvaardersplassen, Z. Flev. (P. Tak, T. van Dijk, J. van Blanken, P. de Droog, P. Markus, J. Reyman Hinze).

Blauwe Klekendief. 24-11-90 2 ♀♀ Grote Wielen, Leeuwarden (P.J. de Boer); 24-12-90 36 ex. slaapplek, Saeftinghe, Hulst (M.A. Capello e.a.); 29-12-90 ♀ ex. boven duinen Boswachterij Westerschouwen, 30-12-90 ♀ ex. jagend boven duinen ten noorden van Nieuw-Haamstede, ♀ ex. jagend boven polder, Renesse (W.A.R. Claes), 26 ex. slaapplek Saeftinghe, Hulst (M.A. Capello e.a.).

Slechtvalk. 28-12-90 ex. vliegend langs sluizen Scheide-Rijnkanaal, Markiezaatsmeer (W.A.R. Claes); 22-1-91 1 ex. ten zuiden van Eemshaven (echtp. H. Stel).

Smelleken. 16-12-90 ♂ ex. Saeftinghe, Hulst (M.A. Capello e.a.); 16-1-91 1 ex. Groenewoudsedijk, Z. Flev. (H.G. Holtman, H.J. Lichtenbeld); 22-1 en 23-1-91 1 ex. omg. Den Hoorn, Texel, (H.J. Lichtenbeld); 26-1-91 3 ex. Oostvaardersplassen, Z. Flev. (P. Tak, T. van Dijk, J. van Blanken e.a.); 5-2-91 1 ex. boven Lekdijk bij Bergambacht (H.G. Holtman, H.J.

Lichtenbeld).

Patrijs. 24-12-90 2 ex. buitenhaven, Kornwerderzand (E.W.F. Brandenburg).

Kraanvogel. 25-11-90 groep van 60 ex. r. zuidwest over landgoed Zandhoeve, Zwolle (H.H. van der Laan, H. Rensink).

Bokje. 16-1-91 1 ex. Maas bij Ooijen. Zeer zeldzaam in Limburg. (J. Jansen).

Houtsnip. 29-12-90 1 ex. opvliegend Boswachterij Westerschouwen, Schouwen-Duiveland (W.A.R. Claes); 4-2-91 1 ex. opvliegend fort 'De Klop', Utrecht (H.J. Lichtenbeld).

Rosse Grutto. 8-2-91 1 ex. Zuidpier, IJmuiden (P. Tak, P. de Droog); 14-2-91 2 ex. op strand aldaar. Vermoedelijk als gevolg van ijsgang op Waddenzee (J.H. Beijer).

Witgatje. 31-1-91 1 ex. in Kalverbocht, AW-Duinen. Mogelijk nog enkele (J.H. Beijer).

Overloper. 19-1-91 2 ex. haven Terneuzen (T. Ysebaert).

Tureluur. 24-12-90 1 ex. Kaliwaal, Ooijpolder (J. Jansen, P. Palmen); 8-2-91 3 ex. Zuidpier, IJmuiden (P. Tak, P. de Droog).

Kleine Jager. 29-11-90 juv. ex. op strand, Zuidpier, IJmuiden (J.H. Beijer).

Grote Burgemeester. 23-2-91 1 ex. Brouwersdam, zie foto (Mike Weston).

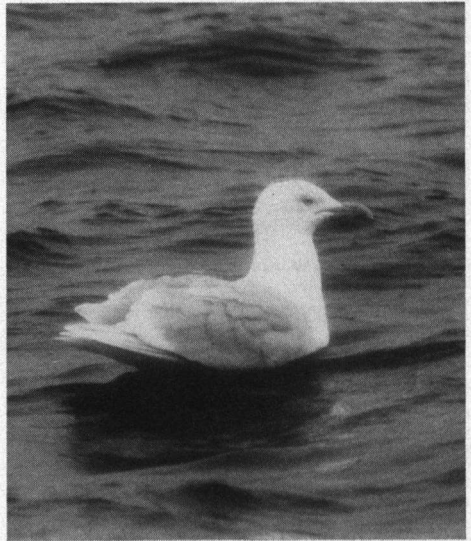
Geelpootmeeuw. 12-1-91 1 ex. Polder Oude Land van Strijen, Strijen (D.S. Tuijnman).

Zwartkopmeeuw. 15-12-90 1 ex. Zuidpier, IJmuiden (P. Tak, T. van Dijk).

Drieteenmeeuw. 30-12-90 3 ex. boven zee ten noorden van Nieuw-Haamstede, Schouwen-Duiveland (W.A.R. Claes); 31-12-90 4 ex. Zuidpier, IJmuiden (J. Jansen); 6-1-91 1 ex. strand St. Maartenszee, Zijpe (J. Groen); 25-1-91 juv. ex. achter boot Texel-Den Helder (H.J. Lichtenbeld).

Alk. 16-1-91 2 ex. Zuidpier, IJmuiden (P. Tak); 8-2-91 2 ex. aldaar (P. Tak, P. de Droog).

Kleine Alk. 12-12-90 1 ex. laag over Waddenzee langs Zuiderhoofd, Harlingen (E.W.F. Brandenburg); 15-12-90 1 ex. Zuidpier, IJmuiden (P. Tak, T. van Dijk); 29-12-90 nog levend ex. in winterkleed, in weiland, Bergum, Tietjerksteradeel. Overleed kort na



Grote Burgemeester, Brouwersdam, 23 februari 1991.

Foto: Mike Weston.

de vondst. (mevr. Lommel, med. D. Remmerts de Vries); 3-1-91 1 ex. zwemmend bij Maasvlakte (H. Gaasbeek); 8-2-91 1 ex. Zuidpier, IJmuiden (P. Tak, P. de Droog).

Velduil. 24-12-90 2 ex. Grote Wielen, Leeuwarden (P.J. de Boer); 30-12-90 1 ex. boven Grevelingenmeer, Scharendijke (W.A.R. Claes); 15-1-91 1 ex. Leersumsche Veld, Leersum (D.S. Tuijnman); 22-1-91 1 ex. De Bollekamer, Texel (H.J. Lichtenbeld).

IJsvogel. 6-10-90 1 ex. bij kleine vijver in bos, Dribergen (D.S. Tuijnman); 3-11-90 3 ex. Saeftinghe, Hulst (M.A. Capello, H. Castellijns, A. Bourgonje); 10-11-90 2 ex. Selenapolder, Hulst (M.A. Capello, H. Castellijns, R. Remmerts, J. Poortvliet); 6-12-90 1 ex. boven Sprengelkanaal, AW-Duinen (J.H. Beijer); 15-1-91 1 ex. Oranjekom, AW-Duinen (P. Tak); 30-1-91 1 ex. Strandgaperweg, O. Flev. ving 4 visjes in 1 uur (fam. A. van den Heuvel); 31-1-91 1 ex. Oranjekom, AW-Duinen (J.H. Beijer); 5-2-91 1 ex. Flevocentrale, O. Flev. (E. Feil).

Groene Specht. 20-12-90 1 ex. Eernewoude, Tietjerksteradeel. Uitzonderlijke waarneming in veenweidegebied (P.J. de Boer).

Kleine Bonte Specht. 8-12-90 1 ex. Uffelerveen, Diever (P.J. de Boer); 23-12-90 1 ex. bos Braakman-Noord, Terneuzen (M.A. Capello, J. Poortvliet); 18-1-91 1 ex. Wildbaanweg, Nat. Park De Hoge Veluwe (echtp. H. Stel).

Kuifleeuwerik. 2-12-90 1 ex. bij paviljoen 'Eethuisje', Zuidpier, IJmuiden (R. Stok).

Strandleuwerik. 16-10-90 1 ex. parkeerplaats Krimweg, Texel (R. Stok); 20-2-91 2 ex. Pampushaven, Z. Flev. (H.G. Holtman, H.J. Lichtenbeld).

Boerenzwaluw. 27-12-90 1 ex. vliegend langs Lekdijk t.h.v. Krimpen aan den Lek (L. & U. Zweers).
Oeverpieper. 18-11, 16-12 en 30-12-90 resp. 175 ex., 210 ex. en 190 ex. Saeftinghe, Hulst (M.A. Capello e.a.).

Witte Kwikstaart. 4-12-90 1 ex. Leusden (J.A. de Leeuw); 12-12-90 1 ex. laag over Concertgebouw, Amsterdam (I.J. Soeteman); 13-2-91 1 ex. parkeerplaats Helderseweg, Alkmaar (D. Kapelle).

Grote Gele Kwikstaart. 2-12-90 1 ex. op met water bedekt schuurdak in achtertuin, stadswijk Amsterdam-Noord (J.H. Beijer); 4-2-91 1 ex. rioolwaterzuivering, Groenekanseweg, Groenekan (H.J. Lichtenbeld).

Klapekster. 3-11-90 1 ex. Noorderveld, Beilen (P.J. de Boer); 28-11-90 3 ex. steeds samen, maar zeer onverdraagzaam, Leersumsche Veld, Leersum (D.S. Tuijnman); 20-2-91 1 ex. Tureluurweg, Z. Flev. (H.G. Holtman, H.J. Lichtenbeld).

Waterspreeuw. 15-1-91 1 ex. betonsloot AW-Duinen (P. Tak); 31-1-91 1 ex. aldaar (J.H. Beijer).

Tapuit. 1-11-90 1 ex. Waarden van Gravenbol, Wijk

bij Duurstede (D.S. Tuijnman).

Zwartkop. 25-1-91 ♀ ex. op vetbol in tuin Den Hoorn, Texel (H.J. Lichtenbeld).

Rotskruiper. 2-12-90 1 ex. hoofdgebouw Vrije Universiteit, Buitenveldert, Amsterdam (R. Stok). De vogel is daar weer sedert 27-11-90 aanwezig en slaapt achter de neonletters op het VU-hoofdgebouw.

Geelgors. 24-12-90 1 ex. Selenapolder, Hulst (M.A. Capello, J. Poortvliet).

IJsgors. 25-11-90 ♂ slikken bij Philipsdam (M. van der Leest en Jeugd VWGR 'De Steenuiltjes'); 30-12-90 en 1-1-91 12 ex. foer. noordelijk deel Kampereiland, atlasblok 21-33 (echtp. B. Verhoeven).

Kruisbek. Vanaf juli 1990 op de Herikerberg tussen Goor en Markelo grote groepen, zelfs een groep van 60 tot 80 ex. Hielden zich vooral op in een ouder perceel gedunde larixen. Ook in herfstvakantie in okt. nog grote groepen. In herfstvakantie ook veel op Terschelling, 23-9-90 voor het eerst juv. ex. gezien, op rozebottels achter reddingbootschuur, Oosterend (G.J. van Zalk), Alg. Begraafplaats, Amersfoort: 3-10-90 20 ex., 4-10 33 ex., 8-10 55 ex., 9-10 50 ex., 10-10 105 ex., 11-10 40 ex., 12-10 25 ex., 15-10 25 ex., 16/17-10 5 ex., 18-10 30 ex., 19-10 20 ex., 22-10 10 ex., 23-10 15 ex., 24-10 10 ex., 25-10 75 ex., 26-10 7 ex., 29-10 5 ex., 30-10 10 ex., 31-10 10 ex., 1-11 70 ex., 3-11 60 ex., 5/6-11 5 ex., 7-11 33 ex., 8-11 20 ex., 9-11 15 ex., 12-11 47 ex., 13-11 10 ex., 14-11 70 ex., 15-11 7 ex., 16-11 10 ex., 17-11 15 ex., 19-11 8 ex., 20-11 25 ex., 21/22-11 30 ex., 23-11 25 ex., 26-11 7 ex., 27-11 15 ex., 28-11 10 ex., 29-11 30 ex., 30-11 23 ex., 1-12 15 ex., 6-12 5 ex., 7 en 10-12 14 ex., 11-12 65 ex., 12-12 15 ex., 13-12 20 ex., 17-12 8 ex., 18-12 7 ex., 19-12 20 ex., 20-12 30 ex., 21-12 15 ex., 24-12 25 ex., 27-12 15 ex., 28-12 25 ex., 29-12 10 ex. en 31-12 15 ex. (J.A. de Leeuw); 11-10-90 en 12-10 2 ex. Leusden, 13-10-90 2 ex. Amersfoort, 14-10 2 ex. Leusden (J.A. de Leeuw); 15-10-90 2 ex. omg. Eierlandse Huis, De Cocksdorp, Texel, 35 ex. in bossen omg. Ecomare, Texel, 18-10-90 1 ex. Boxmeer (R. Stok); 3-11-90 9 ex. Zorgvlied, Diever (P.J. de Boer); 13-11-90 10 ex. Leusden (J.A. de Leeuw); 1-12-90 1 ex. overvl. haven, Braakman, Terneuzen (M. Capello); 6-12-90 2 ex. Vogeleiland, AW-Duinen (J.H. Beijer); 8-12-90 1 ex. Wapserveen, Diever, 10 ex. Appelscha, 4 ex. Fochtelooërveen (P.J. de Boer); 17-12-90 2 ex. op denne-appels, Rolde (T.A.J. Doormaal); 28-12-90 50 ex. Leusden (J.A. de Leeuw); 29-12-90 1 ex. overvl. Boswachterij Westerschouwen (W.A.R. Claes); 4-1-91 7 ex. Wageningen-Hoog (J. Groen); 15-1-91 15 ex. AW-Duinen (P. Tak); 17-1-91 30 ex. Uffelter Binnenveld, Uffelte, Havelte (R. Schut); 31-1-91 3 ex. Sprengelkanaal, AW-Duinen, 14-2-91 1 ex. overvl. Duin en Kruidberg, Velsen (J.H. Beijer).

■ H.J. Lichtenbeld, Valparaisodreef 47, 3563 VL Utrecht.

Natuurlijk bos op film en video

'Natuurmonumenten' liet onlangs door de cineasten Jan van den Ende en Monique van den Broek de film 'Natuurlijk bos, meer dan bomen alleen' maken. De film geeft een beeld van het bosbeheer zoals de vereniging voor ogen staat. Dit filmproject nam ruim twee jaar in beslag en toont hoe in ons land een aantal bostypen door mensenhand gerealiseerd is. Veelal gaat het daarbij om bossen waarin de houtproductie voorop staat. Maar 'Natuurmonumenten' vindt dat een deel van alle kunstmatigheid weer moet

verdwijnen: natuurlijke processen dienen veel meer kans te krijgen dan vroeger.

De film laat zien hoe daaraan wordt gewerkt. Niet door een theoretische verhandeling, meer juist door een fraai beeldverhaal waarin planten en dieren ruimschoots aan bod komen.

'Natuurlijk bos' (lengte 28 minuten) is nu opgenomen in de Mediatheek van de Rijksvoorlichtingsdienst (070 - 3 564 201). Er zijn 16 mm filmkopieën te huur, alsmede uitvoeringen op U-matic en VHS-cassettes. Nieuw is ook de mogelijkheid om (ad f 45,-) dit programma te kopen op videocassettes (VHS, Betamax of VC 2000).

Voor natuurliefhebbers, voor scholen, groepen die bij dit onderwerp eens willen stilstaan en andere belangstellenden wordt de natuur zo dicht bij huis gebracht.

Bestellingen kunnen telefonisch aan de RVD Mediateek worden opgegeven of schriftelijk via postbus 2006, 2500 EA 's-Gravenhage.

Als ondersteuning is bij de afdeling Voorlichting van 'Natuurmonumenten' (035-62 004) beschikbaar: de folder 'Bossen, meer dan bomen alleen' en de folder 'Naar een meer natuurlijk bos'. Speciaal voor jongeren (10-14 jaar) is verkrijgbaar het 'leerlingenblad Bos'.

Reis rond Spitsbergen

Of de kans zich in de volgende jaren opnieuw voordoet om Spitsbergen per schip te bezoeken, is nog maar een grote vraag. Dit jaar kunnen lezers op de reis van de Stichting Plancius rond Spitsbergen mee van 1 tot en met 15 september. Een veel gevraagde reis met het expeditie-schip de 'Waterproef' (voorheen 'Plancius') waarbij ook het noorden en het oosten van Spitsbergen wordt bezocht. Indien de ijsomstandigheden gunstig zijn, wordt er langs Kong Karls Land en om Nordaustlandet gevaren en wordt Storøya aangedaan.

De reis belooft de sensatie van het zien van IJsberen, Walrussen, maar ook de laat-broedende Ivoormeeuwen bij het gletsjerfront van de Augustabukta. Bovendien is het sensationeel te zien hoe veel arctische broedvogels zich klaar maken voor hun reis naar West-Europa. Ganzen verzamelen zich maar Drieteenmeeuwen zijn nog in de kolonies te vinden, terwijl Paarse Strandlopers nog geen aanstalten maken te vertrekken. Op Barentsøya zullen zich nu ook de Brandganzen gaan verzamelen. Maar ook worden bezocht een Pools onderzoekstation, graven van de walvisvaarders uit de 17de eeuw, een overwinteringsplaats van een trapper, Smeerenburg, Barentsburg en Longyearbyen. Tijdens deze reis valt de winter in met sneeuw en Noorderlicht. Een sensatie op zichzelf.

Nadere inlichtingen bij Jaap Taapken, 02154 - 20 303.

Bod gevraagd

Op alle nummers van 'Het Vogeljaar' van 1977 t/m 1990.

Telefoon 070 - 3 231 124.

Vogeljaar Vogelfotoparade 1991

Ook in 1991 zal door KODAK weer een extra prijs worden uitgereikt voor de beste foto die met een KODAK Ektarfilm is gemaakt. Wij willen de Nederlandse en Belgische vogelfotografen daar nu vast op de hoogte brengen zodat men nog tot ver in het najaar van de gelegenheid gebruik kan maken. Fotografen die in het bezit zijn van verschillende camerabodies kunnen bij het maken van dia's tegelijkertijd nog eens wagen enkele opnamen met Ektarfilms te maken. In Technisch Nieuws maart 1991, het informatiebulletin voor fotografen en cineasten van Kodak Nederland geven vakfotografen hun mening over een test van de Kodak Ektar 25, die echter gewoonlijk voor de vogelfotografie lichtgevoeligheid te kort komt.